

HANDBOEK PERSONENBELASTING 2020-2021

Fiscale Handboeken

Handboek personenbelasting 2020-2021

Prof. Dr. I. VAN DE WOESTEYNE

Volledig geactualiseerd tot 12 augustus 2020
(geïndexeerde bedragen aanslagjaren 2020 en 2021 zie p. 849 e.v.)

 INTERSENTIA
Antwerpen – Gent – Cambridge

Handboek personenbelasting 2020-2021
I. Van De Woestyne

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1163-2
D/2020/7849/147
NUR 826
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Stefaan Verboven | LetterLust

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.jurisquare.be.

DE AUTEUR

Prof. Dr. Inge Van De Woesteyne
Hoofddocent Universiteit Gent

INHOUD

Hoofdstuk 1.

Het toepassingsgebied van de personenbelasting.	1
I. Bevoegdheid om belastingen te heffen	1
II. Het begrip 'rijksinwoner'	2
A. Woonplaats	3
B. Zetel van fortuin	4
C. Overleden rijksinwoner.	5
D. Dubbele fiscale woonplaats	5
III. Bewijslast	6
IV. Bijzondere gevallen.	8
A. Op grond van het WIB	8
B. Op grond van internationale verdragen.	10
C. Op grond van administratieve onderrichtingen.	11
1. Werknemers in een land zonder dubbelbelastingverdrag	11
2. Buitenlandse kaderleden	13

Hoofdstuk 2.

De berekening van de personenbelasting.	17
I. Soorten inkomsten	17
II. Globalisatie van inkomsten	18
III. Belasting als alleenstaande of gemeenschappelijke aanslag	19
A. Gemeenschappelijke aanslag	19
B. Belasting als alleenstaande.	19
1. Principe.	19
2. Uitbreiding naar gehuwden en wettelijk samenwonenden.	20
3. Overlijden van de echtgenoot/wettelijk samenwonende.	21
4. Feitelijke scheiding	21
IV. Decumul bij een gemeenschappelijke aanslag	22
V. Schema	23
VI. Evenredige beperking van bedragen in het WIB	25
VII. Indexering	28
A. Bedragen andere dan onder B tot E	28
1. Te indexeren bedragen	28
2. Eerste opschorting van indexering (aanslagjaren 1994-1999)	30

3.	Tweede opschorting van indexering (aanslagjaren 2015-2018).....	31
4.	Afrondingsregels.....	32
5.	Minimumbedrag.....	32
B.	Onkostenvergoeding kunstenaars	32
C.	Niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen.....	33
D.	Minimum brutoloon.....	33
E.	Kadastraal inkomen	33

Hoofdstuk 3.

	Inkomsten van onroerende goederen	35
I.	Belastbare personen	35
II.	Goederen die onroerende inkomsten opleveren	36
A.	Ongebouwde onroerende goederen	36
B.	Gebouwde onroerende goederen.....	37
C.	Materieel en outillage	37
1.	Onroerend door incorporatie	38
2.	Onroerend door bestemming	39
III.	Opbrengsten uit te sluiten als onroerend inkomen.....	40
A.	Meerwaarden	40
B.	Onroerende inkomsten met beroepskarakter.....	40
C.	Deeleconomie, occasionele diensten tussen burgers en verenigingswerk.....	41
IV.	Kadastraal inkomen.....	42
A.	Vaststelling van het kadastraal inkomen.....	42
B.	Schatting, herschatting en herziening	43
1.	Schatting en herschatting	43
2.	Buitengewone en speciale herziening	44
V.	Vaststelling van het netto onroerend inkomen.....	44
A.	Vaststelling van het bruto onroerend inkomen	44
1.	Niet verhuurd.....	44
a.	Onroerende goederen gelegen in België	44
b.	Onroerende goederen gelegen in het buitenland.....	45
2.	Verhuurd.....	46
a.	Onroerende goederen gelegen in België	46
b.	Onroerende goederen gelegen in het buitenland.....	55
3.	Combinatie van onroerende en roerende verhuur.....	55
4.	Vestiging of overdracht van erfpacht, opstal of gelijkaardige onroerende rechten.....	55
a.	Toepassingsgebied	55
b.	Vergoedingen en voordelen	57
c.	Verdeling tussen opstalgever en opstalhouder	57

5.	Bijzonderheden bij het vaststellen van het bruto onroerend inkomen.	59
a.	Vaststelling of wijziging van het kadastraal inkomen tijdens het belastbare tijdperk.	59
b.	Wijziging van belastingplichtige tijdens het belastbare tijdperk	60
c.	Wijziging van de bestemming van een onroerend goed.	60
d.	Goederen in onverdeeldheid.	60
6.	Vrijstellingen en verminderingen.	60
a.	Eigen woning.	60
b.	Onroerende goederen bestemd voor bepaalde doeleinden	63
c.	Verhuring onder loopbaanpacht	69
d.	Overdracht erfpacht, opstal of een gelijkaardig onroerend recht.	70
e.	Onproductieve en vernielde onroerende goederen.	71
B.	Van het bruto onroerend inkomen aftrekbare kosten	78
1.	Onderhouds- en herstellingskosten	78
2.	Interestaf trek	79
a.	Federale bevoegdheid.	79
b.	Voorwaarden.	80
3.	Af trek door erfpachter of opstalhouder.	85

Hoofdstuk 4.

	Inkomsten van roerende goederen en kapitalen.	87
I.	Belastbare personen	87
II.	Belastbare roerende inkomsten	88
A.	Belastbare materie	88
B.	Opbrengsten uit te sluiten als roerend inkomen.	88
1.	Meerwaarden	88
2.	Roerende inkomsten met beroepskarakter.	89
3.	Deeleconomie, occasionele diensten tussen burgers en verenigingswerk.	89
C.	Dividenden	90
1.	Belastbare dividenden	90
a.	Eigenlijke inkomsten	90
b.	Terugbetaling van kapitaal	92
c.	Aflossing van het kapitaal.	99
d.	Terugbetaling van uitgiftepremies.	100
e.	Gehele of gedeeltelijke verdeling van een vennootschap of verkrijging van eigen aandelen.	101

f.	Uitkeringen van juridische constructies.	103
g.	Interesten van voorschotten	103
2.	Vrijstellingen	108
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	109
a.	Tarief van 30%	110
b.	Tarieven van 20% of 15%.	110
c.	Tarieven van 17%/20% of 5%	112
d.	Tarieven van 17%, 10% of 5%	113
e.	Tarief van 15%.	115
4.	Vrijstellingen van roerende voorheffing	116
a.	Verkrijging van eigen aandelen en gedeeltelijke verdeling van het vennootschapsvermogen	116
b.	Toekenningen uit definitief belaste reserves of uit ten name van de vennoten belaste reserves	116
c.	Dividend na kapitaalvermindering	117
d.	Spin-offs.	117
e.	Inkomsten toegekend door een beleggingsfonds	118
D.	Interesten.	118
1.	Inkomsten van leningen en van elke andere schuldvoordring	118
a.	Belastbare interesten	118
b.	Vrijstellingen.	125
c.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	126
2.	Inkomsten van gelddeposito's	126
a.	Belastbare inkomsten.	126
b.	Vrijstellingen.	127
c.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	128
3.	Instellingen voor collectieve belegging	129
a.	Belastbare inkomsten.	129
b.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	132
4.	Kapitalen uit individuele levensverzekeringscontracten	133
a.	Belastbare kapitalen	133
b.	Vrijgestelde kapitalen.	134
c.	Belastbaar bedrag.	135
d.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	135
E.	Verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen	135

1.	Belastbare inkomsten	135
2.	Belastbaar bedrag	137
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	138
F.	Inkomsten begrepen in lijfrenten of tijdelijke renten.	138
1.	Belastbare inkomsten	138
2.	Belastbaar bedrag	139
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	140
G.	Auteursrechten.	141
1.	Belastbare inkomsten	141
2.	Belastbaar bedrag	142
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	142
H.	Belastbaar tijdstip	142
I.	Roerende voorheffing	143
1.	Schuldenaar	143
2.	Inhouding.	144
3.	Grondslag.	144
4.	Betalingstermijn	145
5.	Vrijstelling of verzaking.	145
J.	Aangifte in de personenbelasting	145
1.	Roerende inkomsten waarvoor roerende voorheffing is ingehouden.	145
2.	Roerende inkomsten waarvoor geen roerende voorheffing werd ingehouden	147
3.	Vrijgestelde roerende inkomsten waarvoor roerende voorheffing werd ingehouden	148
K.	Grondslag in de personenbelasting.	148
1.	Bruto roerend inkomen	148
2.	Van het bruto roerend inkomen aftrekbare kosten	149
a.	Innings- en bewaringskosten	149
b.	Interesten.	149
c.	Verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen en auteursrechten	149

Hoofdstuk 5.

Beroepsinkomsten	151
I. Categorieën beroepsinkomsten	151
II. Inkomsten uit een beroepsactiviteit	152
III. Sociale en culturele vrijstellingen	153
IV. Belastbaar nettoberoepsinkomen.	155

Hoofdstuk 6.

Winst	159
I. Belastbare personen	159
A. Handelsonderneming	159
B. Nijverheidsonderneming	160
C. Landbouwonderneming	160
D. Uitbreiding naar vennootschappen	160
II. Het winstbegrip	162
A. Nettoactiefbenadering	162
B. Verhouding met het boekhoudrecht	164
C. Boekhoudverplichtingen van de natuurlijke persoon	165
III. Belastbare winst	167
A. Omschrijving	167
B. Ogenblik van belastbaarheid	167
1. Zekere en vaststaande schuldvordering	167
2. Opschortende voorwaarde	169
3. Ontbindende voorwaarde	169
4. Voorschotten	169
5. Overlopende rekeningen	170
6. Disconto in vorderingen	170
a. Boekhoudkundig	170
b. Fiscaal	171
7. Subsidies	171
a. Boekhoudkundig	171
b. Fiscaal	172
8. Verkrijging van activa om niet	174
C. Niet-gerealiseerde winsten	174
1. Situering	174
2. Begrip ‘abnormale of goedgunstige voordelen’	174
3. In aanmerking komen voor het bepalen van de belastbare inkomsten van de verkrijger	175
4. Art. 26, al. 2 WIB	176
5. Verhouding met art. 49 WIB	176
6. Toepassing van art. 54 WIB	177
D. Exploitatiewinst	178
1. Algemeen	178
2. Het loon van de ondernemer	179
3. Voordelen van alle aard	179
a. Omschrijving	179
b. Waardering	180
c. Vermindering van beroepskosten	180
d. Voordeel aan zichzelf	181

4.	Inkomsten uit speculatie	181
5.	Terugbetaling van ontleende kapitalen	182
6.	Sommen gebruikt voor de uitbreiding van de onderne- ming of om de waarde van activa te verhogen	182
	a. Boekhoudkundig	182
	b. Fiscaal	183
7.	Reserves, verzorgfondsen of voorzieningen	183
	a. Reserves	184
	b. Voorziening	184
	c. Waardeverminderingen op vorderingen	189
8.	Compensatievergoedingen voor een vermindering van de werkzaamheid	193
	a. Omschrijving	193
	b. Taxatieregime	194
9.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke winstder- ving	195
	a. Omschrijving	195
	b. Taxatieregime	196
10.	Terugname van de vrijstelling aangelegd overeenkomstig artikel 67 <i>sexies</i> WIB	197
11.	Steun aan de landbouw	197
E.	Waardevermeerderingen van bedrijfsactiva en waardevermin- deringen van passiva	198
	1. Omschrijving	198
	2. Waardevermeerderingen van bedrijfsactiva	198
	a. Belastbare waardevermeerderingen van bedrijfsac- tiva	198
	b. Vrijgestelde waardevermeerderingen van bedrijfsac- tiva	203
	c. Uitgestelde en gespreide taxatie	209
	d. Afzonderlijke aanslagvoet van 16,5%	212
	3. Waardeverminderingen van passiva	212
	a. Uitgedrukte niet-verwezenlijkte waardeverminde- ringen	213
	b. Winst uit de homologatie van een reorganisatieplan en uit de vaststelling van een minnelijk akkoord	213
F.	Onderwaarderingen van activa en overwaarderingen van passiva	214
	1. Omschrijving	214
	2. Onderwaardering van activa	214
	3. Overwaardering van passiva	215
	4. Bijzondere aanslagtermijn van art. 361 WIB	216
G.	Reconstitutiemeerwaarden	216

IV.	Beroepskosten	217
A.	Werkelijke beroepskosten	217
1.	Voorwaarden van aftrekbaarheid	217
a.	De kost moet gedaan of gedragen zijn om belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden	217
b.	De kost moet tijdens het belastbaar tijdperk gedaan of gedragen zijn	221
c.	De echtheid en het bedrag van de kost moeten worden bewezen	223
2.	Kosten uit waardering	225
a.	Waardeverminderingen	225
b.	Voorraadwijzigingen	229
c.	Afschrijvingen	229
3.	Kosten met betrekking tot onroerende goederen	244
4.	Interesten van leningen	245
a.	In de onderneming aangewende kapitalen	245
b.	Beperking van de aftrek	245
5.	Lasten, renten en soortgelijke uitkeringen betreffende de onderneming	247
6.	Commissies, erelonen en vergoedingen toegekend aan niet-personeelsleden	248
a.	Bedoelde kosten	248
b.	Individuele fiches en samenvattende opgaven	249
c.	Landen met aanzienlijk gunstigere belastingregeling	252
7.	Bezoldigingen van het personeel, met inbegrip van de ermee verband houdende kosten	252
a.	Bezoldigingen van het personeel	252
b.	Kosten die verband houden met de bezoldigingen	255
8.	Door de werkgever uitgekeerde pensioenen	261
9.	Persoonlijke socialezekerheidsbijdragen	262
a.	Gewoon sociaal statuut	262
b.	Aanvullend pensioen	264
10.	Bijdragen verzekering arbeidsongeschiktheid wegens ziekte en invaliditeit	265
11.	Creëren kinderopvang	266
12.	Giften in natura	267
13.	Consumptiecheques	267
14.	Beroepskosten aftrekbaar voor 120%	267
a.	Gemeenschappelijk vervoer van werknemers	267
b.	Kosten van beveiliging	268
c.	Kosten ter bevordering van het fietsgebruik	269
15.	Beroepskosten waarvan de aftrek wordt beperkt	269

a.	Restaurantkosten	269
b.	Receptiekosten	272
c.	Relatiegeschenken	274
d.	Maaltijdcheques	275
e.	Verplaatsingskosten	276
f.	Mobiliteitsvergoeding (wet 30 maart 2018)	287
16.	Niet-aftrekbare beroepskosten	288
a.	Kosten van persoonlijke aard	288
b.	Belastingen	288
c.	Boeten	289
d.	Kledijkosten	293
e.	Kosten m.b.t. jacht, visvangst, jachten en lusthuizen ...	295
f.	Kosten die op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen	295
g.	Sociale voordelen	296
h.	Sport-/cultuur- of ecocheques	301
i.	Toezeggingen medische kosten, afhankelijkheid, ernstige aandoeningen en andere persoonsverzeke- ringen	301
j.	Omkoping	302
k.	Terugbetaalde vrijgestelde inkomenscompensatie- vergoedingen	302
l.	Compenserende toeslag startersjobs	302
m.	Rechtsbijstandverzekering	303
B.	Forfaitaire beroepskosten	303
C.	Progressief en afzonderlijk belastbare inkomsten	304
1.	Werkelijke beroepskosten	304
2.	Forfaitaire beroepskosten	304
D.	Meerdere beroepsactiviteiten	305
V.	Aftrekken van de nettowinst	305
A.	Bijkomend personeel	306
1.	Art. 67 WIB	306
2.	Wet van 10 februari 1998 – art. 67ter WIB	307
B.	Stagebonus	308
C.	Sociaal passief ingevolge het eenheidsstatuut	309
D.	Investeringsaftrek	310
1.	In aanmerking komende investeringen	310
a.	Materiële en immateriële vaste activa	310
b.	Nieuwe vaste activa	312
c.	Afschrijfbaar activa	313
d.	Uitsluitend voor beroepsdoeleinden gebruikt	313
2.	Categorieën van investeringen	314
3.	Berekening van de investeringsaftrek	315

a.	Grondslag	315
b.	Eenmalige aftrek	315
c.	Gespreide aftrek	316
d.	Overdracht van de investeringsaftrek	316
E.	Vrijstelling voor toekomstige beroepsverliezen	317
VI.	Verliezen	317

Hoofdstuk 7.

Baten van vrije beroepen, ambten, posten en winstgevende bezigheden . . . 319

I.	Belastbare personen	319
A.	Vrije beroepen	319
B.	Ambten of posten	320
C.	Winstgevende bezigheden	320
D.	Uitbreiding naar vennootschappen	321
II.	Belastbare baten	322
A.	Algemeen	322
1.	Omschrijving	322
2.	Ogenblik van belastbaarheid	322
a.	Ontvangst	322
b.	Zekere en vaststaande vordering	324
B.	Ontvangsten	324
1.	Belastbare baten	324
2.	Vrijgestelde baten	324
3.	Taxatieregime	325
C.	Voordelen van alle aard	326
D.	Verwezenlijkte meerwaarden op bedrijfsactiva	328
E.	Compensatievergoedingen voor een vermindering van de werkzaamheid	329
F.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van baten	329
G.	Vergoedingen van parlementaire mandatarissen	330
H.	Vergoedingen van provincieraadsleden	331
I.	Terugname van de vrijstelling aangelegd overeenkomstig art. 67sexies WIB	331
III.	Beroepskosten	331
A.	Werkelijke beroepskosten	331
1.	Algemeen	331
2.	Collectieve akkoorden	333
a.	Advocaten	333
b.	Gerechtsdeurwaarders	334
c.	Zelfstandige kinderopvang	334
B.	Forfaitaire beroepskosten	335
IV.	Aftrekken van de nettobaten	336

Hoofdstuk 8.

Winsten en baten i.v.m. een voorheen uitgeoefende werkzaamheid	339
I. Belastbare personen	339
II. Belastbare inkomsten	339
A. Bedoelde inkomsten	339
B. Volledige of gedeeltelijke stopzetting van de activiteit	340
1. Volledige stopzetting	340
2. Gedeeltelijke stopzetting	340
3. Inkrimping van de activiteit	341
C. Retroactieve inbreng in een vennootschap	341
III. Belastbare stopzettingsmeerwaarden	342
A. Beroepsvermogen	342
B. Uit hoofde of naar aanleiding van de stopzetting	343
1. Principe	343
2. Desaffectatie	343
C. Verkregen meerwaarden	345
1. Principe	345
a. Vrijwillig verwezenlijkte meerwaarde	345
b. Gedwongen verwezenlijkte meerwaarde	346
2. Overdracht tegen een variabele prijs	346
3. Overdracht tegen betaling van een lijfrente	346
D. Vastgestelde meerwaarden	347
E. Belastbaar bedrag van de stopzettingsmeerwaarde	348
F. Taxatieregime	348
1. Immateriële activa	348
2. Materiële vaste activa, financiële vaste activa en aandelen	350
3. Andere activa	350
4. Uitsplitsing van de prijs	351
IV. Vrijgestelde stopzettingsmeerwaarden	351
A. Monetaire meerwaarden	351
B. Het voortzettingstelsel	351
1. Principe	351
2. Fiscale gevolgen in hoofde van de persoon die de beroepsactiviteit voortzet	352
C. Inbreng in een vennootschap	353
1. Principe	353
2. Voorwaarden voor belastingvrijstelling	354
a. Inbreng van een bedrijfsafdeling of gemeenschap van goederen	355
b. Inbrengverkrijgende vennootschap	355
c. Antirechtsmisbruikbepaling	356

3.	Fiscale gevolgen in hoofde van de inbrenggenietende vennootschap	356
4.	Fiscale gevolgen in hoofde van de inbrenger	356
D.	De inbreng in een vennootschap erkend als landbouwonderneming	357
1.	Principe	357
2.	Fiscale gevolgen in hoofde van de inbrenggenietende vennootschap	358
3.	Fiscale gevolgen voor de inbrenger	358
4.	Latere optie voor de toepassing van de vennootschapsbelasting	358
V.	Nawinsten en nabaten	359
A.	Bedoelde inkomsten	359
B.	Toepassingen	359
C.	Taxatieregime	359
VI.	Na de stopzetting verkregen compensatievergoedingen	360
A.	Bedoelde inkomsten	360
B.	Taxatieregime	360
VII.	Beroepskosten	361
A.	Aftrekbare beroepskosten	361
B.	Tijdstip van aftrek	363

Hoofdstuk 9.

	Bezoldigingen van loon- en weddetrekkenden	365
I.	Belastbare personen	365
A.	Dienstbetrekkingen	365
B.	Onder gezag	366
C.	Opbrengst van arbeid	367
1.	Betekenis	367
2.	Arbeidsovereenkomst	367
3.	Opleidingsovereenkomst	368
4.	Vrijwilligerswerk	368
5.	Verenigerswerk	372
II.	Belastbare bezoldigingen	372
A.	Algemeen	372
1.	Omschrijving	372
2.	Ogenblik van belastbaarheid	373
B.	Eigenlijke bezoldigingen	374
1.	Belastbare bezoldigingen	374
2.	Vrijgestelde bezoldigingen	376
a.	Kosten eigen aan de werkgever	376
b.	Niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen	384

c.	Enmalige innovatiepremies	386
d.	Werknemersparticipaties in het kapitaal en winst- premie	387
e.	Startersjobs	391
f.	Flexi-jobs	392
g.	Overuren	393
h.	Forfaitaire vergoedingen aan kunstenaars	394
i.	Forfaitaire vergoedingen voogdij	395
3.	Taxatieregime	395
a.	Gemiddelde aanslagvoet van het laatste vorige jaar met twaalf maanden belastbare beroepsinkomsten ...	396
b.	Gemiddelde aanslagvoet m.b.t. het geheel van de andere belastbare inkomsten	397
c.	Afzonderlijke taxatie tegen 33%	398
d.	Afzonderlijke taxatie tegen 16,5% of 33%	399
e.	Afzonderlijke taxatie tegen 10,38%	400
C.	Voordelen van alle aard	401
1.	Algemeen	401
2.	Belastbare voordelen van alle aard	402
a.	Voordelen in natura	402
b.	Ten laste nemen van eigen kosten van de werknemer ..	403
3.	Waardering van de anders dan in geld behaalde voorde- len	406
a.	Werkelijke waarde	406
b.	Forfaitaire waardering	407
4.	Vrijgestelde voordelen	431
a.	Woon-werkverplaatsingen	431
b.	Saldo van het mobiliteitsbudget (wet 17 maart 2019) ...	437
c.	PC-Privé	438
d.	Sociale voordelen	439
e.	Elektronische maaltijdcheques, sport- en cultuur- cheques of ecocheques	442
f.	Consumptiecheques	444
g.	Verwerven van aandelen	444
h.	Aanvullende pensioentoezegging	446
i.	Verzekering aanvullende uitkeringen bij overlijden of arbeidsongeschiktheid	448
j.	Verzekering medische kosten	449
k.	Verzekering afhankelijkheid, ernstige aandoeningen en andere persoonsverzekeringen	451
D.	Vergoedingen verkregen bij het stopzetten van de arbeid of het beëindigen van de arbeidsovereenkomst	454

1.	Belastbare vergoedingen	454
2.	Vrijgestelde vergoedingen	455
a.	Morele schadevergoeding	455
b.	Ontslagcompensatievergoeding	457
c.	Opleidingsbudget	457
3.	Taxatieregime	458
E.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van bezoldigingen	458
1.	Belastbare vergoedingen	458
a.	Wettelijke vergoedingen	459
b.	Extrawettelijke vergoedingen	460
2.	Vrijgestelde vergoedingen	461
3.	Taxatieregime	461
F.	Bezoldigingen verkregen na stopzetting	462
1.	Omschrijving	462
2.	Taxatieregime	462
III.	Beroepskosten	463
A.	Werkelijke beroepskosten	463
1.	Algemeen	463
2.	Aftrekbare beroepskosten	464
a.	Woon-werkverkeer	464
b.	Onroerende goederen	464
c.	Afschrijvingen	466
d.	Studiekosten	466
e.	Vakbondsbijdragen	468
f.	Syndicaal afgevaardigde	468
g.	Afscheidsdink	468
h.	Vervangingsinkomsten	469
3.	Niet-aftrekbare beroepskosten	470
a.	Bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid	470
b.	Bedrijfsvoorheffing	470
c.	Bijdragen politieke partij	470
B.	Forfaitaire beroepskosten	470
1.	Gewone forfaitaire beroepskosten	470
2.	Aanvullende forfaits	471
a.	Lange woon-werkverplaatsingen	471
b.	Bezoldigden tewerkgesteld in een land buiten Europa	472
3.	Bijzonder forfait	472

Hoofdstuk 10.

Bezoldigingen van bedrijfsleiders	475
I. Belastbare personen	475
A. Art. 32, al. 1, 1° WIB	475
B. Art. 32, al. 1, 2° WIB	477
C. Vennootschap in fiscale zin	477
II. Belastbare bezoldigingen	478
A. Algemeen	478
1. Omschrijving	478
2. Ogenblik van belastbaarheid	479
B. Tantièmes en andere bezoldigingen	480
1. Belastbare bezoldigingen	480
2. Vrijgestelde bezoldigingen	480
3. Taxatieregime	481
C. Voordelen van alle aard	481
1. Belastbare voordelen van alle aard	481
2. Vrijgestelde voordelen	484
a. Woon-werkverplaatsingen	484
b. Sociale voordelen	485
c. Elektronische maaltijdcheques, sport-/cultuur- of ecocheques	485
d. Aanvullende pensioentoezegging	485
e. Verzekering aanvullende uitkeringen bij overlijden of arbeidsongeschiktheid	487
f. Verzekering van medische kosten/afhankelijkheid, ernstige aandoeningen en andere persoonsverzeke- ringen	488
D. Vergoedingen verkregen bij het stopzetten van de arbeid	488
1. Omschrijving	488
2. Taxatieregime	489
E. Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van bezoldigingen	489
1. Omschrijving	489
2. Vrijgestelde vergoedingen	490
3. Taxatieregime	490
F. Bezoldigingen verkregen na stopzetting	490
1. Omschrijving	490
2. Taxatieregime	491
G. Geherkwalificeerde huur	491
III. Beroepskosten	491
A. Werkelijke beroepskosten	492
1. Algemeen	492

2.	Aftrekbare beroepskosten	492
a.	Interesten van leningen	493
b.	Dragen van verliezen geleden door de vennootschap	495
c.	Borgstelling	498
B.	Forfaitaire beroepskosten	499

Hoofdstuk 11.

	Bezoldigingen van meewerkende echtgenoten	501
I.	Belastbare personen	501
II.	Belastbare bezoldigingen	502
III.	Beroepskosten	502
A.	Werkelijke kosten	503
B.	Forfaitaire kosten	503

Hoofdstuk 12.

	Pensioenen, renten en als zodanig geldende toelagen	505
I.	Belastbare personen	505
II.	Belastbare pensioenen	505
A.	Omschrijving	505
B.	Belastbaar tijdstip	507
C.	Pensioenen die betrekking hebben op de beroepswerkzaamheid of wettelijke sociale beschermingsregeling	508
1.	Wettelijke pensioenen	508
a.	Eigenlijke pensioenen	508
b.	Arbeidsongevallen en beroepsziekten	509
2.	Extrawettelijke pensioenen	511
a.	Aftrekbare beroepskosten	511
b.	Individuele pensioentoezegging zonder externe financiering	511
3.	Wettelijke sociale beschermingsregeling	512
4.	Vrijgestelde pensioenen	513
5.	Taxatieregime	514
a.	Progressief tarief	514
b.	Gemiddelde aanslagvoet m.b.t. het geheel van de andere belastbare inkomsten	514
c.	Omzetting in een fictieve rente	514
d.	Afzonderlijke taxatie tegen 16,5%	515
e.	Afzonderlijke taxatie tegen 33%	516
D.	Aanvullende pensioenen voor zelfstandigen	516
1.	Vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen (VAPZ)	516
2.	Professionele pensioenkassen – RIZIV-contracten	518

3.	Pensioenovereenkomst voor zelfstandigen (POZ)	518
4.	Vrijgestelde pensioenen	519
5.	Taxatieregime	520
a.	Vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen (VAPZ) ..	520
b.	Pensioenovereenkomst voor zelfstandigen (POZ)	521
E.	Vergoedingen tot herstel van een bestendige inkomstender- ving.	522
1.	Omschrijving.	522
2.	Verzekering “arbeidsongeschiktheid”	523
3.	Taxatieregime	524
F.	Collectieve en individuele pensioentoezeggingen met externe financiering	525
1.	Omschrijving.	525
2.	Vrijgestelde bestanddelen	526
a.	Winstdeelnemingen.	526
b.	Voorschotten	527
c.	Renten gevormd door afstand van kapitaal	527
3.	Taxatieregime	528
a.	Progressief tarief.	528
b.	Omzetting in een fictieve rente	528
c.	Afzonderlijke taxatie tegen 10%, 16,5%, 18%, 20% of 33%	529
G.	Aanvullende pensioenen voor werknemers (VAPW)	533
1.	Omschrijving.	533
2.	Taxatieregime	534
a.	Afzonderlijke taxatie tegen 10% of 33%	534
b.	Omzetting in een fictieve rente	534
H.	Individuele levensverzekering	535
1.	Omschrijving.	535
2.	Belastingplichtige	536
3.	Vrijgestelde individuele levensverzekeringen.	537
4.	Taxatieregime	538
a.	Personenbelasting.	538
b.	Taks op het langetermijnsparen.	540
I.	Pensioensparen.	542
1.	Omschrijving.	542
2.	Belastingplichtige	543
3.	Vrijgestelde bestanddelen	544
4.	Belastbare grondslag.	544
5.	Taxatieregime	545
a.	Personenbelasting.	545
b.	Taks op het langetermijnsparen.	547

Hoofdstuk 13.	
Huwelijksquotiënt en toekenning meewerkende echtgenoot.	551
I.	Situering..... 551
A.	Huwelijksquotiënt..... 551
1.	Gezinnen met één beroepsinkomen..... 551
2.	Gezinnen met twee beroepsinkomens maar waarvan één zeer laag is..... 552
3.	Behoud van de oorspronkelijke kwalificatie..... 552
4.	Huwelijksquotiënt: enkel wanneer in het voordeel van de belastingplichtigen..... 553
5.	Internationale ambtenaren..... 553
B.	Toekenning aan de meewerkende echtgenoot als bedoeld in art. 86 WIB..... 554
1.	Voorwaarden..... 554
2.	Bedrag van de toekenning..... 555
Hoofdstuk 14.	
Bedrijfsvoorheffing.	557
I.	Toepassingsgebied..... 557
II.	Schuldenaars van de bedrijfsvoorheffing..... 560
III.	Kenmerken..... 562
A.	Inhouding van bedrijfsvoorheffing: verplichting en recht..... 562
B.	Verrekening van niet-doorgestorte bedrijfsvoorheffing..... 563
1.	Algemeen..... 563
2.	Volledige vrijstelling..... 563
3.	Gedeeltelijke vrijstelling..... 564
a.	Overwerk (art. 275 ¹ WIB)..... 564
b.	Onderzoekers (art. 275 ³ WIB)..... 565
c.	Zeevisserij (art. 275 ⁴ WIB)..... 566
d.	Ploegen- of nachtarbeid (art. 275 ⁵ WIB)..... 567
e.	Sportbeoefenaars (art. 275 ⁶ WIB)..... 569
f.	Algemene vrijstelling (art. 275 ⁷ WIB)..... 569
g.	Steunzones (art. 275 ⁸ en 275 ⁹ WIB)..... 570
h.	Kleine startende ondernemingen (art. 275 ¹⁰ WIB)..... 571
i.	COVID-19-crisis (art. 2 wet 15 juli 2020)..... 572
4.	Vermindering door te storten bedrijfsvoorheffing met compenserende toeslag startersjobs..... 573
IV.	Belastbaar tijdstip..... 573
V.	Betalingstermijn..... 574
VI.	Berekening van de bedrijfsvoorheffing..... 575

Hoofdstuk 15.

Diverse inkomsten	577
I. Occasionele winsten of baten	577
A. Belastbare inkomsten	577
1. Inkomsten behaald buiten een beroepswerkzaamheid.	578
2. Speculatie	578
3. Enige prestatie, verrichting of dienst	579
4. Inkomsten behaald uit het normale beheer van het privévermogen	579
B. Vrijgestelde inkomsten	581
C. Belastbaar nettobedrag	582
D. Overdracht van verliezen	582
E. Ogenblik van belastbaarheid	582
F. Taxatieregime	583
II. Deeleconomie, occasionele diensten tussen burgers en verenigings- werk.	583
A. Belastbare inkomsten	583
1. Deeleconomie	584
2. Occasionele diensten tussen burgers	585
3. Verenigingswerk	586
4. Beroepsinkomsten	586
B. Vrijgestelde inkomsten	587
C. Belastbaar nettobedrag	588
D. Ogenblik van belastbaarheid	588
E. Taxatieregime	588
III. Prijzen, subsidies, renten en pensioenen toegekend aan geleerden, schrijvers of kunstenaars.	589
A. Belastbare inkomsten	589
1. Prijzen	589
2. Subsidies ontvangen gedurende twee jaar	589
3. Subsidies ontvangen gedurende meer dan twee jaar, renten en pensioenen	590
B. Vrijgestelde inkomsten	590
C. Belastbaar nettobedrag	591
D. Ogenblik van belastbaarheid	591
E. Taxatieregime	591
IV. Uitkeringen tot onderhoud	591
A. Belastbare inkomsten	591
B. Persoon aan wie de betaling plaatsvindt	592
C. Belastbaar nettobedrag	593
D. Ogenblik van belastbaarheid	593
E. Taxatieregime	593

1.	Regelmatische betaling.	594
a.	Periodieke betaling.	594
b.	Kapitaal.	594
2.	Retroactieve vaststelling of verhoging door een gerechtelijke beslissing.	595
V.	Inkomsten uit onroerende rechten.	595
A.	Inkomsten uit onderverhuur of de overdracht van huur van onroerende goederen.	595
1.	Belastbare inkomsten.	595
2.	Belastbaar nettobedrag.	596
a.	Bruto-inkomsten.	596
b.	Kosten.	597
c.	Voordelen of kosten bestaande uit een eenmalige ontvangst of uitgave.	597
B.	Inkomsten uit concessie van het recht om een onroerend goed te gebruiken.	598
1.	Belastbare inkomsten.	598
2.	Belastbaar nettobedrag.	599
C.	Ogenblik van belastbaarheid.	599
D.	Taxatieregime.	599
VI.	Loten van effecten van leningen.	600
A.	Belastbare inkomsten.	600
B.	Belastbaar nettobedrag.	600
C.	Ogenblik van belastbaarheid.	600
D.	Taxatieregime.	600
VII.	Opbrengsten van verhuur van jacht-, vis- en vogelvangstrechten. ...	601
A.	Belastbare inkomsten.	601
B.	Belastbaar nettobedrag.	601
C.	Ogenblik van belastbaarheid.	602
D.	Taxatieregime.	602
VIII.	Meerwaarden op ongebouwde onroerende goederen.	602
A.	Belastbare meerwaarden.	602
1.	In België gelegen ongebouwde onroerende goederen.	603
a.	Gronden.	603
b.	Met gronden gelijkgestelde gebouwde onroerende goederen.	603
2.	Zakelijke rechten.	604
3.	Buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid.	604
4.	Vervreemding onder bezwarende titel.	604
5.	Verkrijging onder bezwarende titel.	605
6.	Minimum bezitsduur van de overgedragen goederen.	606
B.	Belastbaar nettobedrag.	607
1.	Verkoopprijs of -waarde.	607

	a.	Verkoopprijs	607
	b.	Verkoopwaarde	607
	2.	Verkoopkosten	608
	3.	Verkrijgingsprijs of -waarde	608
	4.	Verkrijgingskosten	608
	a.	Kosten van verkrijging of overgang	608
	b.	Uitgaven	609
	c.	Forfait	609
	5.	Aantal verlopen jaren tussen verkrijging onder bezwa- rende titel en vervreemding	609
	6.	Vergoeding voor planschade	610
	C.	Overdracht van verliezen	610
	D.	Ogenblik van belastbaarheid	610
	E.	Taxatieregime	611
IX.		Meerwaarden op aandelen	611
	A.	Belastbare meerwaarden	611
	1.	Abnormaal beheer van het privévermogen	611
	2.	Meerwaarden op belangrijke deelnemingen	612
	a.	Behoren tot een belangrijke deelneming	613
	b.	Overdracht onder bezwarende titel	613
	c.	Buiten de uitoefening van een beroepswerkzaam- heid	614
	d.	Overdracht aan een buitenlandse rechtspersoon	614
	e.	Onrechtstreekse overdrachten	614
	3.	Meerwaarden gerealiseerd bij een eerdere overdracht	615
	B.	Belastingvrije meerwaarden	615
	C.	Belastbaar nettobedrag	617
	1.	Ontvangen prijs	617
	2.	Prijs van verkrijging	617
	3.	Geen compensatie met verliezen van gelijke aard	618
	D.	Taxatieregime	618
X.		Meerwaarden op gebouwde onroerende goederen	618
	A.	Belastbare meerwaarden	618
	1.	In België gelegen gebouwde onroerende goederen	618
	2.	Zakelijke rechten	618
	3.	Buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid	619
	4.	Vervreemding onder bezwarende titel	619
	5.	Verkrijging onder bezwarende titel en minimum bezitsduur	620
	B.	Belastbaar nettobedrag	621
	1.	Verkoopprijs of -waarde	621
	2.	Verkoopkosten	621
	3.	Verkrijgingsprijs of -waarde	621

4.	Kosten van verkrijging of overgang	622
5.	Aantal verlopen jaren tussen verkrijging onder bezwa- rende titel en vervreemding.	622
6.	Kosten van werken en vergoedingen voor schade	622
C.	Overdracht van verliezen	623
D.	Ogenblik van belastbaarheid	623
E.	Taxatieregime	623
XI.	Vergoeding voor ontbrekende coupon	624
A.	Belastbare inkomsten	624
B.	Belastbaar nettobedrag	624
C.	Ogenblik van belastbaarheid	624
D.	Taxatieregime	624
XII.	Vergoedingen voor uitvindingen	625

Hoofdstuk 16.

	Totaal netto-inkomen	627
I.	Begrip	627
II.	Volledige decumul	627
III.	Gemeenschappelijke aanslag	627
IV.	Gehuwden/wettelijk samenwonenden belast als alleenstaanden	629
V.	Inkomsten van kinderen	629

Hoofdstuk 17.

	Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen	631
I.	Situering	631
II.	Onderhoudsgelden	631
A.	Aftrekbaar bedrag	631
B.	Voorwaarden	631
1.	Wettelijke verplichting	632
2.	Regelmatige storting	634
3.	Geen gezinslid	635
C.	Uitkeringen in natura	636
D.	Onderhoudsgeld bij compensatie	638
E.	Terugwerkend gedeelte van onderhoudsuitkeringen	638
1.	Principe	638
2.	Maand waarin beslissing wordt genomen	639
3.	Betaald na het belastbare tijdperk waarop zij betrekking hebben	639
F.	Verschillende behandeling in hoofde van onderhoudsplichtige en onderhoudsgerechtigde	639
G.	Co-ouderschap	640
H.	Verdeling van de onderhoudsgelden over verschillende belastingplichtigen	641

Hoofdstuk 18.

Toepassen van de belastingtarieven	643
I. Progressieve aanslagvoeten	643
II. Afzonderlijke aanslagvoeten	644
A. Bestaande tarieven	644
B. Enkel wanneer voordelig	644
C. Berekening van de gemiddelde aanslagvoet	645

Hoofdstuk 19.

Berekening van de hoofdsom	647
I. Situering	647
II. Vermindering voor de belastingvrije som	647
A. Basisbedrag van de belastingvrije som	647
1. Belastingplichtige die als alleenstaande wordt belast	647
2. Belastingplichtigen waarvoor een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd	648
3. Lage en middelgrote inkomens	649
B. Verhoging van de belastingvrije som voor kinderen en andere personen ten laste	649
1. Principe	649
2. Personen die ten laste kunnen worden genomen	649
a. Kinderen	649
b. Andere personen	651
3. Voorwaarden om als ten laste van de belastingplichtige te worden beschouwd	651
a. Deel uitmaken van het gezin van de belastingplich- tige	651
b. Begrenzing bestaansmiddelen	659
c. Geen bezoldigingen genieten die voor de belasting- plichtige aftrekbare beroepskosten zijn	666
4. Overheveling van kinderen en andere personen ten laste ...	666
5. Verhoging van het basisbedrag van de belastingvrije som ...	667
a. Bedrag	667
b. Gehandicapte kinderen en andere personen ten laste ..	668
c. Toevoeging aan het basisbedrag van de belasting- vrije som	670
C. Verhoging van de belastingvrije som vanwege de gezinssitu- atie	674
1. Alleenstaande met kinderlast	674
2. Handicap van de belastingplichtige	676
3. Jaar van huwelijk of wettelijke samenwoning	676

	D.	Berekening van de vermindering	677
III.		Vermindering voor pensioenen en vervangingsinkomsten (art. 146-154 WIB)	678
	A.	Pensioenen en andere vervangingsinkomsten (andere dan onder B en C)	678
	1.	Vervangingsinkomsten vermeld in art. 31 <i>bis</i> WIB	679
	2.	Het totale netto-inkomen bestaat gedeeltelijk uit pensioenen en andere vervangingsinkomsten.....	680
	3.	Hoogte van het belastbaar inkomen	681
	4.	Personenbelasting m.b.t. het vervangingsinkomen.....	682
	5.	Verhoging van de aanvullende vermindering	682
	B.	Werkloosheidsuitkeringen	682
	C.	Wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen	683
	D.	Bijkomende vermindering	683
IV.		Vermindering voor inkomsten uit het buitenland (art. 155-156 WIB)	685
	A.	Buitenlandse inkomsten	685
	1.	Vrijgesteld krachtens een dubbelbelastingverdrag	685
	a.	Vrijgesteld met progressievoorbehoud	685
	b.	Circulaire van 12 maart 2008.....	686
	2.	Vermindering van de personenbelasting tot de helft	689
	3.	Opdeling van de belastbare inkomsten	690
	B.	Vermindering voor personeel van internationale organisaties ...	691
	C.	Vermindering voor Europese parlementsleden	691
	D.	Vermindering bezoldigingen van internationale tribunalen	692

Hoofdstuk 20.

		Federale en gewestelijke personenbelasting	693
I.		Berekening van de gereduceerde belasting Staat.....	693
II.		Gewestelijke personenbelasting	694
	A.	Bevoegdheden	694
	B.	Gewestelijke opcentiemen	696
	C.	Belastingvermeerderingen	697
	D.	Kortingen	697
	E.	Belastingverminderingen.....	698
III.		Belastingverminderingen in het Vlaamse Gewest	698
	A.	Volgorde van aanrekening	699
	B.	Belastingverminderingen.....	699
	1.	Vermindering voor uitgaven voor het verwerven of het behouden van de eigen woning (art. 145 ³⁷ - 145 ⁴⁶ WIB)	699
	a.	Exclusieve bevoegdheid.....	700

b.	Vermindering voor de woonbonus (art. 145 ³⁷ en 145 ³⁸ WIB) of de geïntegreerde woonbonus (art. 145 ^{38/1} en 145 ^{38/2} WIB)	702
c.	Vermindering in het langetermijnsparen voor kapitaalaflossingen en premies levensverzekering (art. 145 ³⁹ en 145 ⁴⁰ WIB).....	717
d.	Vermindering in het bouwsparen voor kapitaalaflossingen en premies levensverzekering (art. 145 ⁴¹ en 145 ⁴² WIB).....	724
e.	Vermindering voor de gewone interestaftrek en de aftrek van erfpacht- en opstalvergoedingen (art. 145 ⁴³ WIB)	730
f.	Vermindering voor de verrekening van onroerende voorheffing (art. 145 ⁴⁴ WIB).....	731
g.	Vermindering voor de bijkomende interestaftrek (art. 145 ⁴⁵ WIB)	733
2.	Vermindering voor positief grootstedelijk beleid (art. 145 ²⁵ WIB).....	739
3.	Vermindering voor vernieuwing van huurwoningen (art. 145 ³⁰ WIB).....	739
4.	Vermindering voor beveiliging tegen inbraak of brand (art. 145 ³¹ WIB)	740
5.	Vermindering voor onderhoud en restauratie van beschermde monumenten en landschappen (art. 145 ³⁶ WIB)	740
6.	Vermindering voor energiebesparende uitgaven (art. 145 ⁴⁷ WIB).....	741
7.	Vermindering voor renovatieovereenkomst (art. 3.1.3-3.1.9 decreet 27 maart 2009)	742
8.	Vermindering voor wijk-werkcheques en dienstencheques (art. 145 ²¹ -145 ²³ WIB)	743
a.	Berekening.....	743
b.	Aanrekening op saldo van federale personenbelasting en terugbetaalbaar belastingkrediet	744
C.	Overflowmechanisme	745
IV.	Federale personenbelasting	745
A.	Volgorde van aanrekening	746
B.	Belastingverminderingen.....	747
1.	Vermindering voor ingehouden bijdragen voor een aanvullend pensioen (art. 145 ¹ , 1 ^o WIB)	747
a.	Toepassingsgebied	747
b.	Voorwaarden voor belastingvermindering	749
c.	Tarief.....	758

2.	Vermindering voor een aanvullend pensioen voor zelfstandigen (art. 145 ¹ , 1 ^o <i>bis</i> WIB)	758
a.	Toepassingsgebied	758
b.	Voorwaarden.	758
c.	Tarief.	761
3.	Vermindering voor uitgaven voor het verwerven of behouden van een woning andere dan de eigen woning	761
a.	Vermindering voor de bijkomende interestaftrek (art. 526, § 1 WIB)	762
b.	Vermindering voor de woonbonus (art. 539 WIB)	763
c.	Federale belastingvermindering in het langetermijnsparen voor kapitaalaflossingen (art. 145 ¹ , 3 ^o WIB)	764
d.	Vermindering in het bouwsparen voor kapitaalaflossingen en premies individuele levensverzekering (art. 526, § 2 WIB)	765
4.	Vermindering voor energiezuinige woningen (art. 535, al. 1 WIB)	768
5.	Vermindering voor interesten van groene leningen (art. 145 ²⁴ , § 3 WIB)	769
6.	Vermindering voor minderwaarden bij gehele verdeling van een private privak (art. 145 ^{26/1} WIB)	770
7.	Vermindering voor elektrische voertuigen (art. 145 ²⁸ WIB)	771
8.	Vermindering voor giften (art. 145 ³³ WIB).	771
9.	Vermindering voor bezoldigingen van een huisbediende (art. 145 ³⁴ WIB)	773
10.	Vermindering voor kinderoppas (art. 145 ³⁵ WIB).	774
a.	Voorwaarden.	774
b.	Berekening.	777
c.	Aanrekening op saldo van gewestelijke personenbelasting en terugbetaalbaar belastingkrediet.	778
11.	Vermindering voor adoptiekosten (art. 145 ⁴⁸ WIB)	778
12.	Vermindering voor een rechtsbijstandsverzekering (art. 145 ⁴⁹ WIB)	779
13.	Vermindering inzake overwerk (art. 154 <i>bis</i> WIB).	779
14.	Vermindering voor premies voor individuele levensverzekeringscontracten (art. 145 ¹ , 2 ^o WIB)	781
a.	Voorwaarden voor belastingvermindering	781
b.	Begrenzing in functie van de beroepsinkomsten	783
c.	Tarief.	784
15.	Vermindering voor werkgeversaandelen (art. 145 ¹ , 4 ^o WIB)	784

a.	Voorwaarden voor belastingvermindering	784
b.	Begrenzing	785
c.	Tarief	785
16.	Vermindering voor pensioensparen (art. 145 ¹ , 5° WIB)	785
a.	Voorwaarden voor belastingvermindering	785
b.	Begrenzing	787
c.	Tarief	788
17.	Vermindering voor nieuwe aandelen van startende ondernemingen (art. 145 ²⁶ WIB) of groeibedrijven (art. 145 ²⁷ WIB)	788
a.	Kenmerken van de aandelen	789
b.	Beleggingsmodaliteiten	789
c.	Hoedanigheid van de vennootschap	791
d.	Hoedanigheid van de belegger	792
e.	Berekening van de belastingvermindering	793
f.	Federale belastingvermeerdering	794
18.	Vermindering voor aandelen van een ontwikkelings- fonds (art. 145 ³² WIB)	796
19.	Vermindering voor nieuwe aandelen van noodlijdende vennootschappen (COVID-19-belastingvermindering)	796
a.	Kenmerken van de aandelen	797
b.	Beleggingsmodaliteiten	797
c.	Hoedanigheid van de vennootschap	797
d.	Berekening van de belastingvermindering	799
e.	Volgorde van aanrekening	799
f.	Overdracht van de belastingvermindering	799
g.	Federale belastingvermeerdering	799
C.	Overflowmechanisme	800

Hoofdstuk 21.

	Verdere berekening	801
I.	Federale belastingvermeerderingen van de totale belasting	801
A.	Terugname van de vrijstelling aangelegd overeenkomstig art. 67 <i>sexies</i> WIB	801
B.	Niet-tijdige besteding van het opleidingsbudget	803
C.	Terugname belastingvoordeel werkgeversaandelen	803
D.	Terugname belastingvoordeel nieuwe aandelen van startende ondernemingen of groeibedrijven of COVID-19-aandelen	803
E.	Terugname belastingvoordeel ontwikkelingsfonds	804
F.	Vermeerdering bij gebrek aan voorafbetalingen	804
1.	Toepassingsgebied	804
2.	Vooraf te betalen bedrag	805

3.	Belastingverhoging	806
G.	Vermeerdering bij overschrijding van de maximale steunintensiteit	807
II.	Federale verrekenbare niet terugbetaalbare bestanddelen	808
A.	Bonificatie voor voorafbetalingen	808
1.	Toepassingsgebied	808
2.	Grondslag waarop de bonificatie wordt berekend	809
3.	Bonificatie	810
B.	Forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting	810
III.	Federale en gewestelijke terugbetaalbare belastingkredieten	812
A.	Federale belastingkredieten	812
1.	Belastingkrediet voor kinderen ten laste en alleenstaande met kinderlast	812
a.	Algemeen	812
b.	Berekening	813
c.	Gemeenschappelijke aanslag	814
d.	Uitgesloten van het belastingkrediet	815
e.	Verrekening	816
2.	Belastingkrediet voor uitgaven voor kinderoppas	816
3.	Belastingkrediet omwille van investeringen met eigen middelen	816
4.	Belastingkrediet voor lage activiteitsinkomsten	817
a.	Belastingkrediet als bedoeld in art. 289ter WIB	818
b.	Belastingkrediet als bedoeld in art. 289ter/1 WIB	821
B.	Gewestelijke belastingkredieten	821
1.	Dienstencheques	821
2.	Woonbonus	821
3.	Winwinlening	822
IV.	Federale verrekenbare en terugbetaalbare bestanddelen	825
A.	Bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen	825
B.	Roerende voorheffing en fictieve roerende voorheffing	825
V.	Aanvullende gemeente- en agglomeratiebelastingen	826
	<i>Oefening</i>	829
	<i>Oplossing</i>	833
	<i>Geïndexeerde bedragen aanslagjaar 2020 en 2021</i>	849